ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1992

Vyhlásené: 30.06.1992 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

343

ZÁKON
České národní rady
ze dne 29. dubna 1992,
kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady č. 97/1974 Sb., o archivnictví

Česká národní rada se usnesla na tomto zákoně:

Čl. I

Zákon České národní rady č. 97/1974 Sb., o archivnictví, se mění a doplňuje takto:

1. § 1 včetně nadpisu zní:

„§ 1
Úvodní ustanovení

Účelem tohoto zákona je vytvořit předpoklady pro další rozvoj archivnictví, aby zajišťovalo bezpečné zachování archivního bohatství budoucím generacím.“.

2. V § 2 odst. 1 zní:

„(1) Archiválie jsou písemné, obrazové, zvukové a jiné záznamy, které vzešly z činnosti státních orgánů, obcí a jiných právnických osob i z činnosti fyzických osob a které vzhledem ke svému dokumentárnímu významu mají trvalou hodnotu.“.

3. V § 2 odst. 2 se vypouští slovo „dokumentární“.

4. V § 4 odst. 1 věta prvá zní: „Vláda České republiky může nařízením prohlásit za národní kulturní památky nejvýznamnější z archiválií uznaných za kulturní památky.“.

5. § 5 včetně nadpisu zní:

„§ 5
Archiválie jako součást Jednotného archivního fondu

Archiválie, které jsou na území České republiky vedeny v evidenci, jsou součástí Jednotného archivního fondu.“.

6. V § 6 odst. 1, 2, 4 a 5 znějí:

„(1) Státní orgány, obce, jiné právnické osoby, jakož i fyzické osoby při provozování podnikatelské činnosti[1]) (dále jen „původci“) jsou povinny zajišťovat odbornou správu písemností vzešlých z jejich činnosti, popřípadě z činnosti jejich předchůdců (včetně písemností došlých); dbají při tom o řádnou spisovou evidenci, o účelné a bezpečné uložení písemností a o jejich řádné vyřazování při skartačním řízení.

(2) Při skartačním řízení se z písemností původců oddělují archiválie od písemností dokumentárně bezcenných, určených ke zničení.

(4) Původci písemností a jejich právní nástupci, popřípadě likvidátoři nebo jiní držitelé písemností uvedených v odstavci 1 odpovídají za řádné provedení skartačního řízení, umožňují výkon dohledu (odstavec 3) a podle pokynů příslušných archivů zajišťují na svůj náklad řádné odevzdávání archiválií do archivů.

(5) Původce může požádat ministerstvo vnitra o poskytnutí příspěvku na zajištění ochrany a odborné péče o archiválie.

7. § 7 včetně nadpisu zní:

““§ 7
Ochrana archiválií

(1) Archiválie jsou chráněny státem. Odbornými orgány pro ochranu archiválií a péči o ně jsou archivy (§ 17 až 27).

(2) Pokud archiválie není uložena v archivu a vlastník, popřípadě správce archiválie není schopen zajistit její ochranu a odbornou péči o ni, může se obrátit na příslušný archiv, který mu za předem dohodnutých podmínek poskytne odbornou pomoc, eventuálně převezme archiválii do dočasné nebo trvalé péče. “.

8. V § 8 odst. 1 se vypouští slovo „socialistické“.

9. V § 10 odst. 2 se vypouštějí slova „není v socialistickém společenském vlastnictví a“.

10. V § 10 se připojuje nový odstavec 4, který zní:

„(4) Archiválie nelze vyvážet do ciziny s výjimkou účelů uvedených v § 8. To se vztahuje i na archiválie nabyté do vlastnictví cizími státními příslušníky a občany ČSFR trvale se zdržujícími v cizině.“.

11. V § 11 odst. 1 zní:

„(1) Každý může nahlížet do archiválií, které jsou uloženy v archivech. Do archiválií mladších 30 let lze nahlížet jen se souhlasem ředitele nebo vedoucího archivu, kde jsou archiválie uloženy.“.

12. V § 11 odst. 2 věta prvá zní: „Souhlas k nahlížení do archiválií mladších 30 let nelze udělit, jestliže by nahlédnutím do archiválií byla ohrožena bezpečnost státu nebo veřejná bezpečnost nebo právem chráněné zájmy osoby.“.

13. V § 11 odst. 3 písm. a) zní:

„a) osobám uvedeným v § 6 odst. 4,“.

14. § 12 se vypouští.

15. V § 13 odst. 1 písm. e) se vypouštějí slova „politický a“.

16. V § 13 odst. 1 písm. g) a h) znějí:

„g) koordinuje vědeckou činnost archivů a podporuje její rozvoj v součinnosti s vysokými školami a vědeckými institucemi,

h) spolupracuje se státními orgány, obcemi a jinými právnickými osobami na úseku racionalizace administrativních prací, zejména se zřetelem na nové druhy písemností, které vznikají z jejich činnosti.“.

17. V § 13 odst. 2 se slova „státní archivy“ nahrazují slovy „státní ústřední archiv a státní oblastní archivy“.

18. V § 13 odst. 3 zní:

„(3) Po dohodě se státním orgánem, obcí či jinou právnickou nebo fyzickou osobou může ministerstvo vnitra začlenit jejich archiv do státního archivu nebo archivu města.“.

19. V § 14 odst. 1 ve větě druhé se vypouštějí slova „s předsedou Československé akademie věd a“.

20. V § 15 odst. 2 zní:

„(2) Archivy se svou činností podílejí na výkonu státní správy, a to zejména dohledem na spisovou službu, na vyřazování písemností (skartační řízení) a výběr archiválií, vyhledáváním, ověřováním a potvrzováním úředních dokumentů (dokladů) pro státní orgány i občany a prováděním správního řízení s těmito úkony spojeného.“.

V odstavci 4 se vypouštějí slova „v politicko-propagační činnosti“.

21. § 16 včetně nadpisu zní:

„§ 16
Péče o archivy

Státní orgány, obce a jiné právnické nebo fyzické osoby, které mají archivy, jsou povinny umístit je ve vhodných budovách (prostorách) zaručujících i svým vybavením účelné a bezpečné uložení archiválií a tyto budovy (prostory) a jejich zařízení řádně udržovat.“.

22. V § 17 odst. 2 zní:

„(2) Státní ústřední archiv v Praze

a) dohlíží na vyřazování (skartaci) písemností vzniklých z činnosti ústředních orgánů, vrcholných orgánů organizací určených ministerstvem vnitra a ústředně řízených rozpočtových a příspěvkových organizací majících sídlo na území České republiky a jejich předchůdců,

b) pečuje o archiválie vzniklé z činnosti orgánů a organizací, u nichž dohlíží na vyřazování (skartaci) písemností, a dále vzniklé z činnosti vrcholných orgánů českého státu, jakož i státních a samosprávných orgánů a organizací pro zemi Českou v minulosti.“.

23. V § 18 odst. 1 a 2 znějí:

„(1) Státní oblastní archivy jsou ústavy ministerstva vnitra, které je přímo řídí a spravuje a jemuž přísluší vymezení jejich územního obvodu a určení jejich názvu a sídla.

(2) Státní oblastní archivy dohlížejí na vyřazování (skartaci) písemností vzniklých z činnosti krajských a oblastních orgánů, jejich organizací a zařízení i jejich předchůdců a pečují o archiválie vzniklé z činnosti těchto orgánů, organizací a zařízení. To platí též o dohledu na vyřazování (skartaci) písemností vzniklých z činnosti organizací a ostatních osob uvedených v § 23 odst. 1. Státní oblastí archivy v Brně a v Opavě pečují rovněž o archiválie dřívějších státních a samosprávných orgánů a organizací pro země Moravskou a Slezskou a pro zemi Moravskoslezskou; tyto státní oblastní archivy nesou názvy Moravský zemský archiv v Brně a Zemský archiv v Opavě.“.

24. V § 18 odst. 3 se za slovo „pro“ doplňuje slovo „státní“.

25. Za § 18 se zařazuje § 18a, který včetně nadpisu zní:

„§ 18a
Státní okresní archivy

(1) Státní okresní archivy jsou odborná zařízení okresních úřadů, které tyto archivy spravují.

(2) Státní okresní archivy dohlížejí na vyřazování (skartaci) písemností vzniklých z činnosti státních orgánů a jiných orgánů, včetně orgánů samosprávných a jejich organizací a zařízení, jakož i jejich předchůdců, jejichž působnost se vztahuje nebo vztahovala jen na území okresu nebo jeho částí.

(3) Státní okresní archivy pečují o archiválie vzniklé z činnosti orgánů, organizací a zařízení, u nichž dohlížejí na vyřazování (skartaci) písemností.“.

26. Nadpis „Archivy národních výborů“ nad § 19 se nahrazuje nadpisem „Archivy hlavního města Prahy a měst Brna, Ostravy, Plzně a Ústí nad Labem“.

27. § 19 včetně nadpisu zní:

„§ 19
Archiv hlavního města Prahy

(1) Archiv hlavního města Prahy je ústavem hlavního města Prahy, které tento archiv spravuje.

(2) Archiv hlavního města Prahy plní funkci státního oblastního archivu a státního okresního archivu pro území hlavního města Prahy, přičemž působnost uvedenou v § 18 odst. 2 věta druhá má jen vůči organizacím a ostatním osobám, u nichž mají hlavní město Praha a jeho městské části funkci jejich zakladatele nebo pravomoc je zřizovat, řídit a zrušovat. Dohlíží na vyřazování (skartaci) písemností vzniklých z činnosti orgánů hlavního města Prahy, orgánů jeho městských částí, organizací a zařízení, u nichž hlavní město Praha nebo jeho městské části mají funkci jejich zakladatele nebo pravomoc je zřizovat, řídit a zrušovat, a dalších jiných orgánů, organizací a ostatních osob (§ 23 odst. 1), jakož i jejich předchůdců, jejichž působnost se vztahuje nebo vztahovala pouze na území města a jeho částí.

(3) Archiv hlavního města Prahy pečuje o archiválie vzniklé z činnosti orgánů, organizací, ostatních osob (§ 23 odst. 1) a zařízení, u nichž dohlíží na vyřazování (skartaci) písemností.“.

28. § 20 včetně nadpisu zní:

„§ 20
Archivy měst Brna, Ostravy, Plzně a Ústí nad Labem

(1) Archivy měst Brna, Ostravy, Plzně a Ústí nad Labem jsou ústavy těchto měst, která je spravují.

(2) Archivy měst Brna, Ostravy a Plzně plní funkci státních okresních archivů pro státní a jiné orgány včetně orgánů samosprávných a jejich organizace a zařízení, jakož i jejich předchůdce, jejichž působnost se vztahuje nebo vztahovala jen na území těchto měst nebo jejich částí. Archiv města Ústí nad Labem plní funkci státního okresního archivu pro celé území okresu Ústí nad Labem.

(3) Archivy měst Brna, Ostravy, Plzně a Ústí nad Labem pečují o archiválie vzniklé z činnosti orgánů, organizací a zařízení, u nichž dohlížejí na vyřazování (skartaci) písemností.“.

29. § 21 se vypouští.

30. § 22 se vypouští.

31. § 23 zní:

„§ 23

(1) Státní organizace, jakož i jiné právnické osoby a fyzické osoby vyvíjející podnikatelskou činnost zřizují podnikové archivy, do nichž ukládají archiválie vzniklé z vlastní činnosti, popřípadě z činnosti svých předchůdců. Z této povinnosti jsou vyňaty právnické a fyzické osoby, u nichž určí ministerstvo vnitra, že budou ukládat archiválie do státních nebo městských archivů a právnické a fyzické osoby, které požádají archiv o převzetí archiválií do dočasné nebo trvalé péče (§ 7 odst. 2).

(2) Trvalou hodnotu archiválií posoudí ve skartačním řízení příslušný archiv (§ 18 odst. 2).

(3) Z důvodu účelnosti může ministerstvo vnitra určit lhůtu, po jejímž uplynutí se odevzdávají archiválie z podnikových archivů k uložení příslušnému archivu.“.

32. § 25 včetně nadpisu zní:

„§ 25
Archiválie federálního ministerstva obrany, federálního ministerstva vnitra, Federální bezpečnostní informační služby, ozbrojených sil, ozbrojených bezpečnostních sborů a bezpečnostních služeb

(1) Archiválie ukládané v archivech federálního ministerstva obrany, federálního ministerstva vnitra, Federální bezpečnostní informační služby, ozbrojených sil, ozbrojených bezpečnostních sborů a bezpečnostních služeb jsou součástí Jednotného archivního fondu. Tyto archivy přímo řídí ministerstvo vnitra a spravují je jejich zřizovatelé.

(2) Vyřazování (skartace) písemností vzniklých z činnosti federálního ministerstva vnitra, federálního ministerstva obrany, Federální bezpečnostní informační služby, ozbrojených sil, ozbrojených bezpečnostních sborů a bezpečnostních služeb se řídí ustanoveními tohoto zákona (§ 2 odst. 2 a 3 a § 6 odst. 3).“.

33. § 26 včetně nadpisu zní:

„§ 26
Archiválie politických stran, politických hnutí a sdružení občanů

Politické strany, politická hnutí[2]) a sdružení občanů,[3]) pokud si nezřídí vlastní archivy, mohou za předem dohodnutých podmínek ukládat archiválie vzniklé z jejich činnosti do archivu, který by byl jinak příslušný. V těchto archivech se rovněž ukládají archiválie politických stran, politických hnutí a sdružení občanů, které zanikly bez právního nástupce.“.

34. V § 27 se slova „(§ 11 a 12)“ nahrazují slovy „(§ 11)“.

35. § 28 včetně nadpisu zní:

„§ 28
Sankce

(1) Státnímu orgánu, obci či jiné právnické osobě, pokud poruší povinnost podle tohoto zákona nebo podle obecně závazného právního předpisu vydaného k jeho provedení, se uloží pokuta do 100 000 Kčs.

(2) Dojde-li v době do jednoho roku ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o uložení pokuty k opětovnému porušení povinnosti, za kterou byla uložena pokuta podle odstavce 1, lze uložit pokutu až do výše 200 000 Kčs.

(3) Podle odstavců 1 a 2 se postupuje též vůči fyzickým osobám, které poruší povinnost při podnikatelské činnosti nebo v souvislosti s ní.

(4) Pokutu podle odstavců 1 a 2 ukládá okresní úřad, v jehož obvodu působnosti došlo k porušení povinnosti, na území hlavního města Prahy Magistrátní úřad hlavního města Prahy. Pokud však povinnost poruší okresní úřad nebo Magistrátní úřad hlavního města Prahy nebo právnické osoby, u nichž tyto úřady mají funkci jejich zakladatele nebo pravomoc je zřizovat, řídit a zrušovat, uloží pokutu ministerstvo vnitra.

(5) Pokutu lze uložit do jednoho roku od zjištění porušení povinnosti, nejpozději do tří let ode dne, kdy k porušení povinnosti došlo.

(6) Pokuty uložené okresním úřadem jsou příjmem okresního úřadu; pokuty uložené Magistrátním úřadem hlavního města Prahy jsou příjmem hlavního města Prahy. Pokuty uložené ministerstvem vnitra jsou příjmem státního rozpočtu České republiky.“.

36. V § 30 se odkaz „§ 28 odst. 2“ nahrazuje odkazem „§ 28“.

37. V § 31 odst. 1 písm. a) zní:

„a) základní kritéria hodnocení písemností a postup při skartačním řízení,“.

38. V § 31 odst. 1 písm. g) se slova „archivů národních výborů“ nahrazují slovy „archivů hlavního města Prahy a měst Brna, Ostravy, Plzně a Ústí nad Labem“.

Čl. II

Zrušuje se:

1. § 13 směrnice ministerstva vnitra České socialistické republiky ze dne 20. 6. 1975 o ukládání archiválií do archivů, registrované v částce 24/1975 Sb.
2. § 2 směrnice ministerstva vnitra České socialistické republiky ze dne 20. 6. 1975 o využívání archiválií, registrované v částce 24/1975 Sb.

Čl. III

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. září 1992.

Burešová v. r.

Pithart v. r.

1) Např. § 2 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník.

2) Zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích.

3) Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění zákona č. 300/1990 Sb.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.